

**Տ. ԲԱԳՐԱՏ ԵՊԻՄԿՈՂՈՍ ԳԱԼՍԱՆՅԱՆԻ ՔԱՐՈՋԸ՝
ԽՈՍՎԱԾ Ս. ԷԶՄԻԱԾՆԻ ՄԱՅՐ ՏԱՃԱՐՈՒՄ
ՄԱՏՈՒՅՎԱԾ ՈՒՆՏԻ Ս. ՊԱՏԱՐԱԳԻՆ**
(26 հոկտեմբերի 2003 թ.)

*«Զի որպէս փայլակն՝ որ ելանէ յարեւելից եւ
երեսի մինչեւ յարեւմուտս. այնպէս եղիցի
գալուստն Որդոյ մարդոյ: ... Եւ ապա
երեսնացի նշան Որդոյ մարդոյ յերկինս»:
(Մատթ. ԻԴ 27, 30)*

«Յանուն Հօր եւ Որդոյ եւ Հոգւոյն Սրբոյ. ամէն»:

Այսօր Մարթնոս ավերարանիչն այս խոսքերով՝ որպէս Աստուծո նամակագիրը և Աստուծո խոսքը փոխանցողը դիմում է մեզ՝ այսօրվա ապրողներին ցույց տալով, որ աշխարհը վերջ ունի, աշխարհը մի օր իր վերջավորութեանն է հասնելու և հավերժութեամբ չէ, որ ապրելու է այս աշխարհը, որ այսօր գոյություն ունի:

Ավերարանիչը դարձյալ պատմում է մեզ այդ վերջին նշանների մասին: Պատմում է, որ որևէ կառույց, որևէ գոյություն չի մնալու երկրի վրա այնպես, ինչպես կա, այլ փոխվելու է նոր կերպով և նոր տեսքով: Եվ սա Աստուծո անսուտ խոսքն է: Մենք, որպէս հավատացյալ քրիստոնյաներ, այս խոսքին ենք հավատում ու ապրում և աղոթում ենք, որպէսզի այդ նորը և այդ Փրկիչը նորից ու նորից գա:

Այսօր մեր Եկեղեցու պատմության մեջ նաև այն օրն է, որը կոչվում է Գյուր Խաչ՝ Խաչի գյուրը: Եվ ավերարանիչը ճիշտ սրա մասին է խոսում՝ ասելով, որ Տիրոջ նշանը պիտի երևա երկնքում տարածված, արևմուտքից արևելք, և բոլորդ պիտի տեսնեն այդ նշանը: Մեզ համար որպէս հավատացյալներ, որպէս պատմության մեջ ապրողներ տեսանելի է և ընդունելի Գյուր Խաչի պատմությունը, ինչպիսին որ կա, այն, որ գրվել է Խաչը, հայտնվել է Խաչը և բժշկություն տվել կամ կենդանություն պարգևել մի երիտասարդի, մի պատանու և այդպիսով ճանաչվել որպէս փրկության գործություն և այդպիսով ճանաչվել որպէս Փրկչի Խաչ:

Ինչպիսին որ կլինի մեր վերաբերմունքը հանդեպ այդ պատմության, կհամարենք այն չափազանցություն կամ կեղծիք կամ որևէ անհապական ստեղծագործություն, այդ պատմությունն իր մեջ նաև երկրորդ երեսն ունի, որ ցույց է տալիս այն մեռած մարդկությունը՝ Խաչի նշանի առջև կենդանացած, ցույց է տալիս Խաչի նշանի գործությունը, սիրտ գործությունը, որ կարող է մարդուն կենդանություն պարգևել որևէ վայրկյանի: Եվ մենք ընդունել ենք այդ պատմությունը որպէս այդպիսին և այսօր նշում ենք Գյուր Խաչի տունը: Այսօր մեզ համար ևս Խաչի Գյուր է, Կանադայում ապրող հավատացյալներին համար Խաչի Գյուր է այսօրվա գրվելը, Խաչի Գյուր է այն իմաստով, որ եկել ենք մեր սիրով՝ բերելու, հայտնելու

մեր հավաքարմությունը և նաև սերը փանելու Ս. Էջմիածնից, ո՛չ միայն փալու, այլ նաև փանելու: Եվ այս է Խաչի Գյուրը մեզ համար:

Այսօր մենք ուխտավոր ենք, եկել ենք մեր երկիրը, մեր հայրերի երկիրը՝ վերստին համբուրելու այդ հողը և վերստին այս հողի վրա իջեցնելու Քրիստոսին, այս անգամ մեր միջոցով և վերստին այս Տաճարը կոչելու Էջմիածնի Սուրբ Տաճար: Ուխտավոր ենք և եկել ենք մեր հավաքարմությունը հայտնելու մեր հայոց Սուրբ Աթոռին, հայտնելու և ասելու, որ հավաքում ենք Էջմիածնական ճշմարտությանը և նրա հաղթանակող իրականությանը, որ այսօր մեր միջոցով է իրականացվում: Եկել ենք նաև որպես ուխտավորներ խառնվելու մեր հող ու ջրին, մեր հացին, մեր՝ այսօրեղ, այս երկրի մեջ ապրող մեր սիրելի ժողովրդին՝ բույրերին և եղբայրներին և ուժ ստանալու և Աստուծո հետքերով քայլելու այս երկրի մեջ, որի ամեն հետքի վկայությունը մի-մի փաճար է, մի-մի սրբավայր: Բայց ո՛չ միայն քայլելու, այլ նաև մեր սրբի հետքը դնելու այսօրեղ, դրոշմելու այսօրեղ և այդպես վերադառնալու դեպի մեր փունը, Կանադա՝ հավաքավորն ու ուխտավորը մնալով մեր միակ փանը՝ Հայաստան երկրին և Ս. Էջմիածնին:

Ամեն առավոտ այս Տաճարը ողջուն է փոխանցում այն մյուս փաճարին՝ Արարարին՝ լինելով բարոյական և հոգևոր Արարար: Այսօր մենք եկել ենք այդ ողջույնը փոխանցելու Մայր Տաճարից դեպի Արարար լեռը, եկել ենք խառնվելու այդ ողջույնին: Եվ այսօր Մայր Տաճարը՝ Ս. Էջմիածինը, ո՛չ թե վերացական դաշտ է, ո՛չ թե փառաբանության առիթ է, ո՛չ թե մեր գովերգության կարիքն ունի, այլ մեր գործի, մեր ներկայության, մեր խորը հավաքի կարիքն ունի, հավաքի, որ Էջմիածինը չի ընկրկելու և Էջմիածինը չի նահանջելու և Էջմիածինն է կրողը այն միակ գորագլխի, որ մեր Տերն է՝ Հիսուս Քրիստոս, որ գնել է մեզ Իր արյամբ և այսօր հավաքել է վարավածներին, փրկությամբ ցրվածներին այժմ Տաճարի մեջ, ուրախության համար, հավաքել է այսօրեղ, որպեսզի մեր սրբից եկող բոլոր հոգեկան զգացումներին արդյունք և պարզաբերություն փա և դառնա մեր փրկության օջախը:

Այսօր մեր սրբի մեջ մեր անսահման հավաքարմությունը և համբույրն ենք բերել դրոշմելու մեր ազգի Հոր՝ Վեհափառ Հայրապետի Օծյալ Աջին, որի միջոցով պարմության շարունակականության ճամփով այսօր արտահայտված է Ս. Գրիգոր Լուսավորչի Աջը և հետևաբար Ս. Գրիգոր Լուսավորչի Աջին ենք բերել մեր համբույրը փալու և հայտնելու, որ ո՛րևէ վայրկյան և ո՛րևէ պահ, ամենածանր և ամենադժվար պահին Սփյուռքի քայքայող և ոչնչացնող իրականության մեջ մենք մնալու ենք որպես զավակներն Ամենայն Հայոց Հայրապետի և Ս. Էջմիածնի: Եվ միակ աղբյուրը, որ կարող է կասեցնել կամ որոշ չափով պահել, այդ իրականության մեջ փրկություն հանդիսանալ մեր ժողովրդին, դա հոգևոր իրականությունն է, բարոյական իրականությունն է:

Այսօր իմ մարքի մեջ և իմ սրբի մեջ միայն աղոթք է և փարիներ շարունակ Հայաստանում ծառայած լինելով, արքեր աստիճանների մեջ լինելով՝ այսօր նաև ինձ համար անձնապես մի եզակի ուխտի օր է, որովհետև առաջին անգամն է, որ այս հանգամանքով՝ որպես առաջնորդ կանադահայոց, վերադառնում եմ Հայրենիք և, առաջին անգամը լինելով, բարձրանում եմ այս Ս. Խորան և իմ աղոթքը, իմ անսահման աղոթքը և դարձյալ աղոթքը մաքուրում մեր ժողովրդի և մեր Եկեղեցու հոգևոր առավել գորացման ու հոգևոր արժեքներով ապրելու համար:

Մեր աղոթքն ուստի այսօր դառնում է դեպի մեր Տաճարը սուրբ՝ ասելու համար, որ Հայաստանի աշխարհի սրբում ծաղկած Սուրբ Էջմիածին, դո՛ւ, որ աղամանդն ժայռերի վրա և լեռների գրկում բարձրացած ես և անպարտելի կանգնած ես պարմության դիմաց, դո՛ւ, որ անդավաճան կերպով, որպես առաքինի նահապետ հավաքարիմ քո սրբությանը և քո Աստծուն, հանապազ վառ ես պահում երգդ և աղոթքդ, այսօր ընդունիր մեզ քո գրկից ներս, Աստծուն, հանապազ վառ ես պահում երգդ և աղոթքդ, այսօր ընդունիր մեզ քո գրկից ներս, մասնակից դարձրու քո Սուրբ Հաղորդությանը և փո՛ր մեզ գործությունը՝ մասնակից դառնալու, միանալու քո Փեսայի մարմնի և արյան միջոցով այս երկրում ապրող ժողովրդի հետ և մեր հաղորդությունը կապարյալ դարձրու, մեր մտածումը ամբողջական դարձրու, մեր գործը թերի մի՛ թող, մեր հայացքը պարզ ու ջի՛նջ դարձրու, մեր միտքը ուղի՛ղ պահիր և մեր սիրտը՝ ազնվությամբ, անկեղծ և աղոթքով լեցուն: Այս է այսօրվա իմ աղոթքը և այս է ամբողջ կանադահայության աղոթքը:

Վեհափառ Տեր, որպես ամփոփում, որպես Ձեր ամենախոնարհ և կրտսեր զավակը, դարձյալ ու վերստին այս Ս. Սեդանի առջև կուխտեմ և կերդնում, որ Կանադայի մեջ արևմտափյոթից դեպի արևելք, հարավից դեպի հյուսիս այդ մեծ երկրի մեջ որքան որ Աստված մեզ ուժ և կարողությունը տվել է, որքան որ մեր տկար անձը կարող է պարունակել, մենք ծաղկեցնող ենք Ձեր գավազանի, մենք ծաղկեցնող ենք Ամենայն Հայոց Հայրապետի ամենափոքր լինելու ճշմարտությանը: Վստահ եմ, որ վստահում եք Մեզ, համոզված եմ, որ Ձեր օրհնությունը մեզ հետ է և այդ օրհնություններն են մեզ կյանք տվողը:

Եվ թող Աստված պահի մեզ բոլոր տեսակի խոչընդոտներից Իր Խաչի նշանով, Իր այսօրվա Գյուրի նշանով և մենք այդ պարանոց նման մերձենանք Խաչի նշանին և սրանանք հարության լույսը և հարության կենդանացնող ճշմարտությունը: Մեր սերը ձեզ բոլորիդ, և կիսնորենք, որ առաջիկային և ամեն օր հիշեք ձեր քույրերին և եղբայրներին, որ գտնվում են Կանադայի մեջ, ձեր աղոթքը բարձրացնեք իրենց համար, և դա մեզ մեծագույն, ամենամեծ գործությունն է, որ կարող է փալ: Ուրիշ ոչնչի կարիք չունենք մենք, միայն ձեր աղոթքի, ձեր գորակցության և ձեր աջակցության՝ Աստծո միջոցով: Թող Աստված ուղղի՛ մեր ճանապարհը, արդար անի մեր կյանքը և մեզ գործությունը փա Իրեն ծառայելու համար այժմ և միշտ և հավիտյանս հավիտենից. ամեն: